

SAMMANDRAG

Motiveringar för projektet

På basis av byggnadsmöjligheterna enligt generalplanerna för Helsingfors och Vanda kommer elförbrukningen att öka med två procent per år. För att täcka den ökande förbrukningen och trygga eldistributionen måste stamnätsförbindelserna i den östra delen av huvudstadsregionen förstärkas. Stamnätsbolaget Fingrid Oyj och de lokala nätinnehavarna Helen Elnät Ab och Vanda Energi Elnät Ab har gjort en utredning om behövliga åtgärder för att utveckla elnätet. Enligt dem ska bolagen börja förbereda ett ledningsprojekt för ett 400 kV elöverföringsnät från Västersundom i Vanda till Nordsjö i Helsingfors. Avsikten är att en 400 kV kraftledning ska byggas på samma plats som Helen Elnät Ab:s nuvarande 110 kV kraftledning mellan Västersundom och Nordsjö.

Projektansvariga

Projektansvariga är Fingrid Oyj (ansvarspersoner är Hannu Ylönen och Mika Penttilä), Helsingfors Energi / Helen Elnät Ab (ansvarsperson Reetta Ahola) och Vanda Energi / Vanda Energi Elnät Ab (ansvarsperson Kari Vehmainen).

Ansvarsperson vid Nylands miljöcentral, som är kontaktmyndighet, är överinspektör Satu Pääkkönen.

Förfarande vid miljökonsekvensbedömning

Ett kraftledningsprojekt hör inte till de projekt som anges i en förteckning i MKB-förordningen för vilka ett MKB-förfarande måste tillämpas. Vederbörande myndighet kan dock i enskilda fall besluta om ett sådant förfarande. Miljöministeriet beslutade 15.5.2006 att ett MKB-förfarande enligt 4 § 2 momentet i MKB-lagen ska tillämpas på projektet. Ministeriet motiverar sitt beslut med att projektet sannolikt orsakar påtagliga negativa konsekvenser i synnerhet för landskapet, stadsbilden och kulturmiljön.

MKB-förfarandet består av två skeden: uppgörande av bedömningsprogram respektive bedömningsbeskrivning. I det första skedet uppgörs ett program för miljökonsekvensbedömning (MKB-program), vilket är en plan för hur konsekvenserna av projektet kommer att bedömas och hur bedömningen görs. MKB-programmet innehåller också information om projektet, dess alternativ, miljöns nuvarande tillstånd, tidtabell och informering.

Vid ett möte med allmänheten, där bedömningsprogrammet presenterades, har allmänheten och olika intressentgrupper kunnat bekanta sig med utkastet till bedömningsprogram och kommentera det. Utgående från kommentarerna kompletterades programmet. Nylands miljöcentral framlade bedömningsprogrammet officiellt till påseende och bad olika intressentgrupper samt kommunerna om utlåtanden om bedömningsprogrammet och gav på basis av dem sitt eget utlåtande, som utgjorde föreskrift för uppgörande av bedömningsbeskrivningen.

På mötet med allmänheten har allmänheten och intressentgrupperna kunnat bekanta sig med bedömningsbeskrivningen i utkastskedet och har kunnat kommentera det. Utgående från kommentarerna preciserades utredningarna till den del det behövdes.

Den slutliga bedömningsbeskrivningen framläggs officiellt till påseende i influensområdets kommuner. Under den tid den finns till påseende har invånarna och intressentgrupperna möjlighet att uttrycka sin åsikt om utredningarna genom att lämna in sina kommentarer till kontaktmyndigheten. Kontaktmyndigheten begär ännu en gång utlåtanden från olika intressenter och ger sitt utlåtande om bedömningsbeskrivningen. Därmed är MKB-förfarandet avslutat.

Undersökta alternativ

I miljökonsekvensbedömningen undersöks förutom alternativa sätt att genomföra projektet också i allmänhet ett s.k. 0-alternativ, dvs. att inte genomföra projektet, ifall det inte enligt MKB-förordningen (11 §) av särskilda skäl anses onödigt. I det här projektet har något 0-alternativ inte egentligen undersökts, eftersom det inte är ett möjligt alternativ med tanke på elnäten i huvudstadsregionen.

I bedömningen undersöktes de långsiktiga miljökonsekvenserna av en 400 kV kraftledning med två strömkretsar eller en radial 400 kV jordkabelförbindelse på sträckan från Västersundom i Vanda till Nordsjö i Helsingfors. Kraftledningen placeras på den nuvarande 110 kV kraftledningens ledningsområde. I kabelalternativet bibehålls den nuvarande 110 kV kraftledningen. Kabelalternativet placeras huvudsakligen i den nuvarande ledningskorridoren med undantag av Borgåledens och Österledens anslutningsområden.

Bedömningen gjordes med beaktande av det preliminära planeringsskedet och de sannolika platser där planen kan genomföras på olika sätt. Därför är bilderna av ledningsområdena och stolplösningarna preliminära och kommer att preciseras vid den fortsatta planeringen.

Konsekvensbedömning och deltagande

Konsekvensbedömningen har gjorts som expertarbete utgående från information som erhållits om miljön på influensområdet. Den tillgängliga informationen har kompletterats med analyser av kartbilder och flygfoton, terränginventeringar samt intervjuer i terrängen beträffande användningen av området för rekreation och friluftsliv.

För bedömningsarbetet tillsattes en styrgrupp med representanter för Nylands miljöcentral, Helsingfors stad, Vanda stad, Museiverket samt projektet om landtrafikförbindelsen till Nordsjöhamnen.

Då programmet för miljökonsekvensbedömning var i utkastskedet ordnades ett möte med allmänheten 1.11.2006 i högstadiet i Nordsjö.

Projektets bedömningsprogram kungjordes 15.1.2007 och det fanns till påseende för allmänheten i influensområdets kommuner 22.1-15.3.2007. Under denna tid kunde åsikter och utlåtanden lämnas in. Sammanlagt nio utlåtanden gavs. Kontaktmyndigheten gav sitt eget utlåtande om programmet 12.4.2007. Från allmänheten kom inga skriftliga kommentarer. Utlåtanden gavs av Helsingfors stad (stadsstyrelsen), Vanda stad (stadsstyrelsen och miljönämnden), länsstyrelsen i Södra Finland, Nylands vägdistrikt, VUOLI-projektet, Luftfartsverket Finavia, Museiverket och Nylands miljöskyddsdistrikt.

Utgående från utlåtandena har bedömningsarbetet preciserats bl.a. så att motiveringarna för utelämnandet av 0-alternativet och projektets nödvändighet har preciserats och behovet av en Naturautredning har övervägts. Dimensioneringen och byggbeskrivningen av kabelalternativet har också preciserats.

Den här bedömningsbeskrivningen blev färdig i form av ett utkast i september 2007. Därefter ordnades ett möte med allmänheten 17.9.2007 på samma plats som i fråga om programmet (högstadiet i Nordsjö). Utgående från kommentarerna har bedömningsbeskrivningen preciserats och den har nu lämnats in till kontaktmyndigheten för fortsatta åtgärder.

De främsta konsekvenserna

Byggnad av en kraftledning i form av en 400 kV luftledning (Alt A)

Byggnad av en kraftledning är i linje med de landsomfattande målen för områdesanvändningen och den motsvarar landskaps-, general- och detaljplanerna. Kraftledningen påverkar inte kännbart markanvändningen, jordbruket eller andra näringar.

Konsekvenserna för de nuvarande invånarnas livsmiljö och levnadsförhållanden samt för användningen av området för rekreation och friluftsliv blir obetydliga. Projektet påverkar inte heller hälsan negativt.

De stolpar som kommer att användas på den plats där den nuvarande 110 kV kraftledningen finns är ett element som försämrar landskapet, i synnerhet Västerkulla kulturlandskap. I norra delen av utredningsområdet kan konsekvenserna för landskapet uppskattas bli betydande, speciellt med tanke på att stolparna på grund av flygtrafiken där måste målas i varselfärger. Några olägenheter för värdefulla objekt i kulturmiljön uppkommer dock inte.

Kraftledningen kommer inte att utgöra ett större hinder än nu för fåglarna, även om den beräknade kollisionsrisken något ökar på området mellan Svarta backen och Borgarstrandsviken. Å andra sidan minskar kollisionsrisken av att de grövre ledarna lättare urskiljs mot himlen jämfört med 110 kV kraftledningens ledare, som finns längre ned och urskiljs sämre. Dessutom kan ledarna, åtminstone på de öppna områdena, vid behov förses med varningsklot som minskar kollisionsrisken.

Enligt behovsbedömningen för Natura orsakar kraftledningen ingen väsentlig olägenhet för de naturvärden som utgjort grund för att Naturaområdet bildats.

Byggnaden av kraftledningen kan förläggas till en tid då fåglarnas häckning inte pågår.

Konsekvenserna för landskapet till följd av kraftledningen har undersökts på avsnittet norr om Svarta backen genom undersökning av påverkan av stolpar med breda reglar. Med stolpar som är breda och något lägre än smala stolpar minskar inte inverkan på landskapet.

Byggnad av en kraftledning i form av en 400 kV jordkabel (Alt B)

Svagheten med alternativet att bygga en jordkabel är att den nuvarande 110 kV luftledningen då måste bibehållas jämsides med jordkabeln.

Kabeln orsakar lokalt stora olägenheter för användningen av området och eventuellt också för vägtrafiken under byggtiden. En kabel förutsätter också att ledningsområdet tillfälligt breddas under byggtiden och en viss permanent breddning av ledningsområdet.

Byggnad av en jordkabel kommer också i viss mån in på Natura-området och påverkar de naturtyper som utgör motiv för Natura. En breddning av ledningsgatan på Svarta backens naturskyddsområde förutsätter ett ansökningsförfarande enligt 27 § i naturskyddslagen.

För att lösningen med en jordkabel ska kunna genomföras krävs tilläggsutredningar på planområdet i samband med den fortsatta planeringen.

Tillstånd och beslut

Efter avslutad miljökonsekvensbedömning fattar de projektansvariga beslut om vilket alternativ som ska utgöra grund för den fortsatta planeringen.

Innan projektet genomförs ska de projektansvariga ansöka om bygglov av Energimarknadsverket enligt elmarknadslagen samt inlösningstillstånd av statsrådet. Till båda tillståndsansökningarna bifogas miljökonsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den. Det är fråga om ett projekt som ska genomföras på lång sikt. Det uppskattas bli genomfört ungefär år 2015.